

Matteüs 7: 13-20, Matteüs 7: 24-29 – Het ware geluk III

De brede en de smalle weg. We hebben hier een tekst, die iedereen wel eens gehoord heeft. Vroeger hing er in veel gezinnen een plaat aan de wand, die de beide wegen uitbeeldde. (foto op beamer) Links een wijde poort met “hartelijk welkom” er op. Maar zo leuk was het daar niet, waar naar toe gewezen werd waren: dood en verdoemenis. En achter die poort een brede, gemakkelijk begaanbare weg, die voerde langs een danszaal, een feestzaal, een loterij, een schouwburg, een casino en een kermiskraam en in de verte rijdt de zondagstrein.

En deze weg eindigt in een rode vuurvlam met veel rook en bliksemstralen. Boven dat alles staat een weegschaal met de dreigende woorden: *gewogen en te licht bevonden*.

Hebt u die plaat ook wel eens gezien? Vast wel! Aan de rechter kant zie je een nauw poortje met een soort dominee er voor, die je uitnodigt om binnen te komen. Achter dit poortje leidt een hele moeilijke steile weg, omhoog langs een kerk, een zondagsschool, een diaconessenhuis, om uiteindelijk uit te komen in een stad, badend in licht waarboven engelen zweven. En boven dit alles het ‘alziende oog’, een dubieus symbool dat trouwens zijn oorsprong in de vrijmetselarij heeft.

Zo bekeken de mensen vroeger onze tekst van de twee wegen. Een dierbare plaat, maar ook wel een beetje angstaanjagend. Het werd je voortdurend voorgehouden: “Denk er om, dat je daar niet komt, op die brede weg, want dat wordt je ongeluk.

De boodschap is zo klaar als een klontje. Wie zijn leven doorbrengt met feesten en beesten, zich volgiert met alcohol, en het verwerven van veel geld als hoogste doel heeft, eindigt z’n leven in de hel. En wie z’n leven in de kerk zoekt, bij God en ver weg blijft van al die feestelijkheden die horen bij het wereldse leven, die zal het Koninkrijk van God binnengaan.

Waarschijnlijk hoort u wel tussen de regels door dat ik helemaal niet zo’n fan ben van die poster en de manier waarop de zaken worden voorgesteld. Ongetwijfeld heeft de tekenaar goede bedoelingen gehad met deze poster. Maar de indruk die met deze poster gewekt wordt roept bij mij toch wel weerstand op. Is er het echt zo dat een christen iemand is die altijd heel serieus is en nauwelijks plezier in zijn leven mag hebben? Nu ontzeg je jezelf het genot en straks de beloning van de hemel. En de mens die geniet en plezier beleeft aan dansen en een terrasje pakken en zich vooral niet houdt aan de door christenen bedachte regels die komen in de hel terecht.

Is dit nu werkelijk wat Jezus wil zeggen met die brede en smalle weg? Wil hij ons echt voorhouden dat, als je maar niet naar het café gaat, niet danst, niet op zondag met de trein reist en daarvoor in de plaats een sober leven leidt, het wel goed met je komt?

We zullen bij de uitleg van dit gedeelte Jezus' woorden sowieso moeten verstaan in het licht van de hele Bergrede. Ik heb de afgelopen twee diensten met u stilgestaan bij de zaligsprekingen in Matteüs 5. Deze vormen het begin van de Bergrede en schetsen ons het karakter van de Here Jezus.

In het begin van hoofdstuk 6 waarschuwt Jezus voor de houding van de Joodse leiders. Als je geld geeft in de collecte, maak er dan geen show van, zodat iedereen ziet hoeveel je geeft. Laat je linkerhand niet weten wat je rechterhand geeft.

Als je bidt, ga dan niet op de hoek van de straat staan of midden op een plein om je vroomheid te etaleren, maar ga in je binnenkamer.

Als je vast, laat het dan niet aan iedereen merken door te tonen hoe vroom je bent door niet te eten, het gaat erom dat God het ziet.

Als je als vroom mens een medegelovige betrapt op een kleine misstap, wees je dan bewust dat jezelf ook niet perfect bent. Je kunt niet een splinter bij een ander willen verwijderen terwijl jezelf een balk in je oog hebt.

En zojuist hebben we gelezen dat valse profeten van buiten er perfect uitzagen, maar van binnen roofgierige wolven waren. En dan merkt Jezus op dat je een goede boom aan z'n vruchten herkent. Een slechte boom brengt geen goede vruchten voort en een goede boom geen slechte.

In de bergrede is dit het steeds terugkerend thema. Geen uiterlijke vroomheid, geen wettisch leven om vooral aan de buitenwereld te laten zien hoe vroom je wel bent. Nee, het gaat om het hart en om de eer van God.

Deze zelfingenomenheid van de Joodse leiders staat tegenover de zaligsprekingen van hoofdstuk 5. Jezus schets daar een mens die eigen zwakheid en zonden kent, maar toch hoop houdt. En onder de indruk van Gods genade die hij mag ontvangen probeert hij zachtmoedig, barmhartig en vredelievend te zijn, zoals Jezus zelf is. Dat zijn de dingen waar Jezus het over heeft voordat Hij bij die brede en smalle weg uitkomt. Hoe sta je in het leven? Wat is je schat? Waar zoek jij je geluk? Gaat het om jouw eigen Koninkrijkje of om het Koninkrijk van God. En hoe is dat zichtbaar in je leven? En natuurlijk kun je in het verlengde daarvan wel nadenken over hoe je feestviert, of je wel of niet met regelmaat een

pilsje drinkt of een wijntje, maar daar ligt het accent niet! Het gaat om de vraag of je voor God leeft of voor jezelf!

Naar mijn overtuiging kan het op de brede weg stikken van vrome activiteiten. Misschien worden er wel christelijke liederen gezongen en zijn er zondagsscholen en catechisatielokalen. Misschien zijn er wel gewichtige kerkelijke leiders in vergadering over moeilijke theologische kwesties. En op de smalle weg wordt misschien wel gedanst en zitten er mensen in een concertzaal of op een terrasje te genieten van het goede leven dat ze uit Gods hand hebben mogen ontvangen.

Begrijpt u waar het omgaat? Niet wat je doet, maar h \ddot{o} e je dingen doet is bepalend. God vindt je hart belangrijker dan de door mensen bedachte regels die we onszelf hebben opgelegd.

Dat is de centrale vraag die al sinds Adam en Eva beslist over leven en dood. Voor wie leef je? Veel mensen volgen het pad waarop voor jezelf geleefd wordt. En dat kan heel vroom lijken, maar het gaat om jezelf en niet om God. Op die weg sta jezelf centraal. Het pad waarop je je eigen koninkrijk zoekt. En dat kan op een vrome, manier en op een genotzuchtige manier. Maar er is in feite geen verschil. De farizeeërs die een gigantisch pakket aan regels naleefden om vooral door de mensen gezien te worden bevinden zich op de brede weg. En wie zichzelf laat meeslepen door eigen vlees en de stroom van de wereld gaat ook op de brede weg. Dat kost weinig moeite. Want op die weg krijg je niet met weerstand te maken. Je doet gewoon met de groep mee. Iedereen is blij met je. Je bevestigt elkaar in je keuzes.

Maar op de smalle weg gaat het anders. Als je niet voor jezelf leeft, maar voor God. Als je gelooft dat Hij voor je zorgt. Dan wordt je vaak onbegrepen aangekeken. Men zal het ook niet begrijpen als je zachtmoedig bent en niet altijd opkomt voor je eigen recht. Het kan maar zo dat de vrome mensen op de brede weg jouw leefwijze afwijzen. Jouw leven kan zo afwijken van hun leefstijl. Ze zullen je een lichtzinnige betweter vinden.

De Farizeeërs en Schriftgeleerden hadden de pest aan Jezus omdat Hij hun manier van leven aan de kaak stelde. En ondertussen lapte Hij de regels van de Farizeeërs aan z'n laars door op sabbat aren te plukken, zieken te genezen en niet mee te doen aan het vasten. Ze noemden Jezus een vraatzuchtig mens en een wijndrinker (Matt.11:19). De NBV vertaling noemt Jezus hier een veelvraat en een dronkaard.

Wie denkt die lichtzinnige Jezus wel dat Hij is dat Hij hun de les leest?

En natuurlijk is het best goed om je af te vragen in welke gelegenheden je komt, welke vrienden je hebt, waar je naar kijkt op TV of op internet. Kun je God daarvoor danken wat je ziet? Wat zijn de gevolgen voor mijn leven met God als ik hier naar binnenga of als ik mee gaan doen met bepaalde activiteiten. Een christen ontkomt er niet aan om keuzes te maken. Wie geen keuzes maakt loopt het gevaar om op de brede weg te worden meegesleurd. Naar plaatsen waar God niet is! Dan leef je in je eigen koninkrijkje. Het komt echt op kiezen aan!

En natuurlijk wil Jezus daarmee niet zeggen dat we de hemel verdienen door onze gehoorzaamheid. Die open poort is de verdienste van Jezus Christus. Hij heeft, door genade, een nieuwe weg gebaad, door ons strafblad te verscheuren, de duivel te onttronen en de dood te overwinnen. Jezus nodigt ons dringend uit om die weg te gaan waar Hij z'n eigen leven voor gaf. En nogmaals, op die weg gaat het niet in de eerste plaats om werelds leven tegenover vroom leven. De Farizeeërs waren ook vroom. Het gaat om arm zijn van geest, zachtmoedig zijn, hongeren en dorsten naar gerechtigheid, barmhartig zijn en rein van hart en vreedstichten. Op de smalle weg gaat het op Jezus' manier. Laten we daarom kiezen voor dat leven en ons laten helpen door de Heilige Geest om over die smalle weg te weg.

En dan nu wil ik nog even kort kijken met u kijken naar het laatste gedeelte van de Bergrede. (Matt.7:24-29) Vers 28 zegt dat Jezus de woorden geëindigd had en we lezen in Matt. 8:1 dat Jezus weer van de berg afdaald. De laatste woorden van de Bergrede vertellen een bekend verhaal. Wie kent het niet? De wijze, die zijn huis op een rots bouwt en de dwaas, die zijn huis op het zand bouwt. Het voorbeeld is helder. En nu wij zelfs in Groningen wel eens te maken hebben met weersomstandigheden waartegen de huizen niet bestand zijn, ook wel tot de verbeelding sprekend. Zolang er in Groningen geen aardbevingen zijn is er niets aan de hand. De huizen houden het prima bij normale weersomstandigheden. Geen problemen ook niet als het gaat regenen of stormen. Maar op aardbevingen zijn sommige woningen niet berekend. Zo gaat het er ook aan toe in het voorbeeld van Jezus. Zolang het weer rustig is dan is er niets aan de hand. De huizen van de wijze en van de dwaze staan er prima bij. Niets aan de hand. De problemen komen pas als er storm komt. Wat zou Jezus bedoelen met die storm?

Ik denk, als we het onderwijs van Jezus bestuderen in hoofdstuk 7, dat hij wijst op het oordeel. We hebben net gehoord over een brede weg die naar het verderf leidt (13) en in vs. 19 wordt gesproken over slechte bomen die geen vrucht dragen en daarom in het vuur worden geworpen(19).

Steeds gaat het over mensen die geen stand houden in het oordeel en dat geldt ook voor de dwaas die op het zand bouwt. Misschien is het wel goed om eerst even te kijken waarom deze man dwaas wordt genoemd. Het verhaal van Jezus kan best zo bekend zijn dat we ons niet goed realiseren wat hij zegt. Het verhaal gaat over twee mensen die een huis bouwen. Met dat huis wordt ons levenshuis bedoelt. Onbewust denken we heel gauw aan een gelovige en een niet-gelovige. Maar dat zegt Jezus niet? Jezus zegt niet dat de wijze een kerkganger is, en de onwijze een buitenkerkelijke. Kijk maar mee naar wat er over hen gezegd wordt. De wijze man is een man die deze woorden van Jezus hoort en ze doet, en de dwaze is een man die de woorden van Jezus wel hoort maar ze niet doet. Het verschil zit hem niet in het wel of niet horen, maar in het wel of niet doen!

Ook voor de dwaas geldt dat hij best een kerkganger kan zijn. Hij hoort de woorden van Jezus ook, alleen Hij doet ze niet. De dwaas kan elke week in de kerk zitten, het woord van God horen, aan tafel uit de bijbel lezen, maar deze op zich goede dingen zijn volgens Jezus hier niet voldoende.

Niet Jezus' woorden horen is het criterium, maar Jezus' woorden doen! In ons Nederlandse taalgebruik heeft het woord geloven veel te veel de betekenis van het onderstrepen van een aantal leerstellingen. En dat hoort er ook wel bij. Natuurlijk is het belangrijk dat we voor waar aannemen dat de Bijbel Gods woord is, dat we voor waar aannemen dat God Schepper is, dat Jezus Verlosser is, dat Jezus opstond, dat de Geest is uitgestort en dat Jezus weerkomt. Allemaal belangrijke geloofswaarheden. Maar gelovig zijn is niet alleen dat je deze feiten accepteert. Daar begint het mee! Maar deze feiten moeten het fundament zijn van je levenshuis. We bouwen ons hele leven daarop. Het is ons fundament dat ons draagt, het is bepalend voor hoe wij leven. Ik laat me door die woorden veranderen, ik ga ze doen. Jezus heeft het over deze woorden van Mij (26). Hij bedoelt daarmee de woorden die Hij zojuist heeft uitgesproken: de Bergrede. De wijze man heeft die woorden gehoord en doet ze. Hij strekt zich er naar uit om volgens de zaligsprekingen te leven, arm van geest te zijn (5:3), zachtmoedig (5:5), hongerend en dorstend naar gerechtigheid (5:6), barmhartig (5:7), rein van hart (5:8), vredestichtend (5:9) kortom, een licht in deze wereld (5:14), zonder dat hij daarbij de eer van zichzelf zoekt, zoals de Joodse leiders, maar hij zoekt de eer van God, die in het verborgene ziet (6:4; 6:6; 6:18).

De dwaas heeft ze ook gehoord, maar het verandert hem niet. Ook al neemt hij al die woorden voor waar aan, als het zijn leven niet verandert, dan loopt hij een groot risico. Zulk geloof zal waarschijnlijk al geen stand houden in de stormen van het leven, laat staan in de storm van het oordeel. Zo'n geloof is dood, vruchteloos.... De ernst waarop het beeld ziet, is groter dan alleen een ingestort huis. Vandaar die laatste woorden: en zijn val is groot (27). Dat stemt tot nadenken.

Het is een heilloze weg, een brede weg, vruchteloos in plaats van goede vruchten voortbrengend.

De mensen zijn diep onder de indruk van Jezus' onderwijs. Hij onderwijst als een gezaghebbende en niet zoals de Schriftgeleerden. Wat wil dat zeggen? Jezus sprak met een goddelijke autoriteit. Kijk alleen maar eens hoe vaak Hij in het 5 e hoofdstuk '(voorwaar) *Ik zeg u*' zegt (5:18, 20, 22, 26, 28, 32, 34, 39, 44). Daar straalt een enorme autoriteit uit. Hij spreekt als God zelf. Jezus stelt in het 7e hoofdstuk zichzelf voor als Degene die oordeelt: "dan zal ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend".

Dat zijn geen woorden die ooit een gewoon mens kan uitspreken. Hij kan het wel. Omdat Hij Jezus is, de Heer der Heren, de Koning der Koningen, de Messias, de grote Verlosser, maar ook de Rechter, die komt rechtzetten wat krom is.

Hij bouwt Zijn Koninkrijk. Hij was het die hier onderwijs gaf. Hij roept ons op Hem na te volgen, met Hem op weg te gaan op die smalle weg die naar het leven leidt. Hij is het die ons oproept om op dat onderwijs te bouwen en het toe te passen zodat ons levenshuis standhoudt in de stormen van het leven en in de storm van het oordeel. Wie dat doet, hoeft er niet aan te twijfelen dat aan het eind van die weg het ware Leven aanbreekt, omdat Jezus zelf ons fundament is.

AMEN